

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Евакуація: дії учасників освітнього процесу

Сьогодення ставить перед керівниками закладів освіти вимоги щодо дотримання правил безпеки та безпечної поведінки учасників освітнього процесу:

- Чи знає кожен учасник освітнього процесу, як діяти у разі виникнення надзвичайної ситуації (непередбаченої події)?
- Чи знаєте ви самі правила, які можуть зберегти ваше життя, життя вихованців, учнів, здобувачів освіти?
- Чи не розгубляться учасники освітнього процесу в разі виникнення реальної надзвичайної ситуації, знаючи правила поведінки, але якщо вони ніколи не тренувалися практично?

В закладах освіти і навколо них, за наших часів, трапляються й надзвичайні ситуації і непередбачені події. Саме від умінь та навичок правильно діяти при їх виникненні, залежить життя та здоров'я учасників освітнього процесу, а також безпека та життя тих людей, котрі в цей час знаходяться поруч.

Уміння правильно оцінити ситуацію та обрати порядок дій є важливим для кожної людини, а особливо – для працівників закладів освіти: вихователів, вчителів, педагогічних працівників. Саме правильні, адекватні дії педагогічних працівників під час надзвичайної (непередбаченої) ситуації, дозволять врятувати життя учасників освітнього процесу.

У закладах освіти передбачено проведення тренувань з евакуації учасників освітнього процесу не рідше одного разу на пів року (двічі на рік) під час Дня цивільного захисту (в закладах загальної середньої та професійно-технічної освіти) та Тижня безпеки дитини (в закладах дошкільної освіти).

Звичайно, слід навчати дітей правильній поведінці та порядку дій у різних надзвичайних ситуаціях. Але на думку фахівців служб екстреної допомоги, саме навчальні тренування з евакуації учасників освітнього процесу вкрай важливі.

Варто пам'ятати, що евакуація з будівлі необхідна не лише під час пожежі, а й під час землетрусів, повеней, інших надзвичайних ситуацій в тому випадку, коли будівля закладу освіти становить небезпеку для людей, які там перебувають.

Застерігаємо учасників освітнього процесу від помилкових дій до та в ході евакуації:

- частина педагогів та дітей може бути не готові до евакуації: вони не завжди знають, що робити, як практично діяти, також не знають правил евакуації;
- тренувальні заходи з евакуації доволі часто проводяться педагогами без попереднього поетапного навчання та роз'яснення;
- тренування з евакуації до укриття часто взагалі не проводяться, оскільки відсутня така вимога та відповідний порядок дій;
- педагоги не завжди готові до надання психологічної підтримки дітям, роз'яснень щодо дій учнів та вихованців під час евакуації та після неї.

Правилами пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки від 15.08.2016р. №974 визначається порядок дій у разі виникнення пожежі. Керуючись ними, працівник закладу та установи, який виявив пожежу або її ознаки (задимлення, запах горіння або тління різних матеріалів, різке підвищення температури в приміщенні тощо), зобов'язаний:

- негайно повідомити про це за телефоном до найближчого пожежно - рятувального підрозділу (при цьому слід чітко назвати географічне місце об'єкта, місце виникнення пожежі, а також свою посаду та прізвище);
- залучити систему оповіщення людей про пожежу;
- розпочати самому і залучити інших осіб до евакуації людей з будівлі до безпечного місця згідно з планом евакуації;
- сповістити про пожежу керівника закладу та установи або особу, що його заміщує;
- організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів, вжити заходів щодо гасіння пожежі наявними в закладі та установі засобами пожежогасіння.

Керівник закладу та установи або особа, яка його заміщує, що прибув на місце пожежі, зобов'язаний:

- перевірити, чи повідомлено пожежно-рятувальний підрозділ про виникнення пожежі;
- здійснювати керівництво евакуацією людей та гасінням пожежі до прибуття пожежно-рятувальних підрозділів. У разі загрози для життя людей негайно організувати їх рятування, використовуючи для цього всі наявні сили та засоби;
- організувати перевірку наявності всіх учасників освітнього процесу, евакуйованих з будівлі, за списками та журналами обліку занять;
- виділити для зустрічі пожежно-рятувальних підрозділів особу, яка добре знає розміщення під'їзних шляхів та вододжерел;
- перевірити включення в роботу системи протипожежного захисту;
- вилучити з небезпечної зони всіх працівників та інших осіб, не зайнятих евакуацією людей та ліквідацією пожежі;
- у разі потреби викликати до місця пожежі екстрену медичну допомогу та інші служби екстреної допомоги;
- припинити всі роботи, не пов'язані з заходами щодо ліквідації пожежі;
- організувати відключення мереж електро- і газопостачання, систем вентиляції та кондиціонування повітря і здійснення інших заходів, що сприяють запобіганню поширенню пожежі;
- організувати евакуацію матеріальних цінностей із небезпечної зони, визначити місця їх складування і забезпечити в разі потреби їх охорону;
- інформувати керівника пожежно-рятувального підрозділу про наявність людей у будівлі.

Працівникам закладу діяти за встановленим протипожежним режимом, що містить порядок дій у разі виникнення пожежі (відповідно наказу керівника по закладу освіти).

Евакуація з будівлі під час пожежі

В Правилах пожежної безпеки для закладів та установ системи освіти зазначено, що під час проведення евакуації та гасіння пожежі необхідно:

- визначити найбезпечніші евакуаційні шляхи та виходи до безпечної зони у найкоротший строк;
- ліквідувати умови, які сприяють виникненню паніки. З цією метою педагогічним працівникам закладів та установ освіти не можна залишати дітей без нагляду з моменту виявлення пожежі та до її ліквідації;
- евакуацію людей слід починати з приміщення, у якому виникла пожежа, і суміжних із ним приміщень, яким загрожує небезпека поширення вогню і продуктів горіння. Дітей молодшого віку і хворих слід евакуювати в першу чергу;
- у зимовий час на розсуд осіб, які здійснюють евакуацію, діти старших вікових груп можуть заздалегідь одягтися або взяти теплий одяг із собою, а дітей молодшого віку слід виводити або виносити, загорнувши в ковдри або інші теплі речі;
- ретельно перевірити всі приміщення, щоб унеможливити перебування у небезпечній зоні дітей;
- виставляти пости безпеки на входах у будівлю, щоб унеможливити повернення дітей і працівників до будівлі, де виникла пожежа;
- у разі гасіння слід намагатися у першу чергу забезпечити сприятливі умови для безпечної евакуації людей;
- щоб запобігти поширенню вогню, диму, слід утримуватися від відчинення вікон і дверей, а також – від розбивання скла.

Правила евакуації для дітей

Дітей можна ознайомити з правилами евакуації, що розроблені саме для них ще й з інфографічним зображенням дій: посібник «Врятуйте дітей – стандартні процедури та правила безпеки для учнів та студентів»

Не говори – щоб чути вчителя

Не біжи – щоб не постраждати

Не штовхайся – щоб не постраждали інші

Не повертайся – щоб залишатися в безпеці

Правила евакуації для дітей

Не говори

Не біжи

Не штовхайся

Не повертайся

Учнів також просять дотримуватися всіх вказівок педагогів та, у разі потреби, на прохання дорослих, допомогти іншим дітям евакуюватися.

При прибутті до безпечної зони, не розходитися і залишатися разом із колективом класу.

Правила евакуації для педагогів

Правила евакуації для педагогів:

- евакуація здійснюється за відповідним звуковим сигналом, який, у разі потреби, активує адміністрація або особа, яка виявила пожежу;
- нагадайте дітям про головну мету евакуації: їхня безпека та правила евакуації: не говори. Не біжи. Не штовхайся. Не повертайся;
- закрийте двері та вікна;
- візьміть з собою шкільний аварійний набір, відро (може бути складним), сумку для швидкої допомоги;
- перевірте безпечність маршруту для евакуації;
- під час евакуації радять об'єднувати два класи, й під час переміщення один вчитель очолює колону, а інший завершує колону дітей двох класів;
- допоможіть дітям з інвалідністю та маленьким дітям;
- евакуація здійснюється до певного визначеного місця (місце для кожного класу визначається під час тренувальних навчань і не змінюється);
- після прибуття на визначене місце, перевірте наявність усіх дітей за списком; залишайтеся зі своїм класом і просіть учнів бути разом, бути усім класом разом, нікуди не розходитися;
- якщо небезпечні умови зникли, поверніться до класного приміщення (з дозволу керівника).

Алгоритм дій учасників під час тренувань з евакуації

Надзвичайно важливо дотримуватися наступного алгоритму дій під час проведення тренувань з евакуації учасників освітнього процесу:

- *перше тренування* – з попередженням, докладними поясненнями педагогом кожного кроку, навчанням правил поведінки;
- *наступні тренування* – без попередження, з метою моделювання умов, якомога більше наближених до того, з чим можуть зіткнутися учасники освітнього процесу у разі надзвичайних ситуацій.

Вкрай важливо використовувати в документах та рекомендаціях щодо організації заходів евакуації просту, лаконічну та зрозумілу мову викладу інформації, виокремити порядок дій для працівників закладів, порядок дій для здобувачів освіти, зокрема для дітей з особливими освітніми проблемами та у спеціальних закладах освіти.

До інструкцій необхідно включити опис процедур щодо того, де і як саме батьки, законні представники зможуть зустрітися та забрати дітей після евакуації.

Орієнтовні алгоритми дій під час евакуації

I.

1. подати сигнал тривоги
2. сигнал тривоги (звуковий сигнал)
3. повідомити екстрені служби
4. екстрена служба 101 (прибуття, дії на СГ)
5. покинути приміщення закладу
6. допомогти людям з інвалідністю
7. переміститися в укриття (безпечне місце)

II.

1. перейти з учнями класу у безпечну локацію
2. порахувати учнів (звірити зі списком присутніх)
3. запросити транспортні засоби
4. переміститися до транспортного засобу
5. переміститися у безпечну місцевість

III.

1. вивести дітей з укриття (з безпечної локації), звірити присутніх зі списком
2. повернути учнів до будівлі та класної кімнати (з дозволу керівника закладу)
3. продовжити заняття, якщо наявні умови дозволяють (немає наслідків пожежі)
4. забрати особисті речі та організовано вийти з приміщення (є наслідки пожежі)